

2. Financial Due Diligence [Електронний ресурс] // Lehman Brown – 2016. –Режим доступу: <http://www.lehmanbrown.com/wp-content/uploads/2014/12/Due-Dilligues-EN.pdf>

3. Baker Tilly: фінансовий та податковий Due dilligence [Електронний ресурс].Режим доступу: http://www.bakertilly.ua/page_58.htm

УДК 330.142

Футрик А.С.

магістрант, ДВНЗ «Київський економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

Романишин В.О.

*к.е.н, доцент, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу
ДВНЗ «Київський економічний університет ім. Вадима Гетьмана»*

Особливості оцінки вартості інтелектуального капіталу

В сучасному постіндустріальному суспільстві, яке ґрунтується на знаннях та інформації, ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності підприємств та формування сталих конкурентних переваг стає інтелектуальний капітал. Сьогодні підприємства намагаються знайти конкурентні переваги не у матеріальних ресурсах, як це було в минулому, а у нематеріальних. Адже ефективне управління інтелектуальним капіталом дозволяє активізувати процес виробництва, розповсюдження та використання знань всередині підприємства, що дає поштовх до інноваційної діяльності. Тому особливу роль відіграє оцінювання ринкової вартості та ефективності використання даного феномену.

В середині 1980-х років ринкова вартість підприємств приблизно дорівнювала їх оцінці за даними фінансової звітності, але вже в кінці 90-х рр. ринкова оцінка була в п'ять разів вищою за облікову. Причиною такою ситуації є те, що дедалі більша частина активів не враховується обліком, тому виникає розрив між оцінкою бізнесу на ринку та його оцінкою за даними бухгалтерського обліку. В результаті 75% вартості підприємств неможливо пояснити, опираючись лише на дані балансу [3, с. 50].

Але в Україні, поки що, немає законодавчого регламентування з питань, що стосуються інтелектуального капіталу, а також відсутня єдина форма звітності щодо використання інтелектуального капіталу на підприємствах. І дана ситуація є дуже негативною та не відповідає вимогам сьогодення. У результаті більшість вітчизняних компаній не може достовірно оцінити свої нематеріальні активи та сформувану ефективну стратегію управління інтелектуальним капіталом, що перешкоджає підприємствам отримати додаткові конкурентні переваги.

На сьогодні існує багато методик та різноманітні підходи до оцінки вартості інтелектуального капіталу, що зумовлює необхідність їх узагальнення. Одним із найбільш прийнятних та доцільних є підхід, який пропонує К. Е. Свейбі, що поділяє моделі і методи оцінки інтелектуального капіталу, які використовують на практиці, на 5 груп:

1) методи прямої оцінки інтелектуального капіталу (Direct Intellectual Capital Methods, DICM), які передбачають оцінку окремих складових інтелектуального капіталу та розрахунок інтегральної оцінки шляхом підсумовування;

2) методи ринкової капіталізації (Market Capitalization Methods, MCM), які визначають вартість інтелектуального капіталу як різницю між ринковою вартістю організації та її чистих активів;

3) методи визначення дохідності активів (Return on Assets Methods, ROA), які базуються на бухгалтерському підході;

4) методи бальних оцінок (Scorecard Methods, SCM), які не передбачають визначення грошової оцінки інтелектуального капіталу;

5) методи оцінки нематеріальних активів, що застосовуються в умовах ефективного ринку [2, с. 19].

Звичайно, жодне підприємство не використовує всі ці методи одночасно, та й це недоцільно. Головне завдання оцінки інтелектуального капіталу полягає

у забезпеченні споживачів, чи то інвестори, акціонери або співробітники компанії, достовірною та повною інформацією.

При цьому важливо визначити критерії, яким повинен відповідати універсальний методичний інструментарій оцінки інтелектуального капіталу підприємства. В першу чергу, підприємства повинні підходити до оцінки інтелектуального капіталу не суто формалізовано, але й адаптувати вибрану методика до застосування на практиці. Також важливо при оцінці виключити такі показники, які розраховуються з використанням ідентичних проміжних значень, що перевантажує методика та призводить до дублювання. Але в той же час доцільно розраховувати показники, що допомагають виявити існування синергії. Важливою умовою є використання системи показників: кількісних, якісних та показників ідентифікації активів, які неможливо виявити – компетентність та знання персоналу, корпоративна культура, ділова репутація підприємства. Підприємства повинні розуміти, що вартість інтелектуального капіталу повинна розраховуватись в контексті визначеної стратегії розвитку, адже за різних стратегій одні і ті ж інтелектуальні ресурси можуть не утворювати додаткової вартості [1].

Отже, інтелектуальний капітал став ключовим для суб'єктів господарювання в умовах економіки знань. Не менш важливе значення має процес оцінки інтелектуального капіталу підприємства. Так як сьогодні немає єдиного стандарту обліку інтелектуальних активів, вибір показників для аналізу залишається на вибір підприємства та залежить від стратегії, цілей бізнесу і масштабу поставлених перед собою завдань. Але актуальним та необхідним залишається розробка універсального методичного інструментарію, що сприятиме покращенню інституту інтелектуального капіталу в Україні, розвиток якого є умовою формування конкурентоспроможної економіки.

Список використаних джерел:

1. Андрющенко К. А. Вартісна характеристика інтелектуального капіталу компанії / К. А. Андрющенко. // Ефективна економіка. - 2015. - № 3.

2. Гусаковська Т. О. Підходи до оцінки інтелектуального капіталу промислового підприємства / Т. О. Гусаковська, Т. О. Кобелева // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. - 2016. - № 1. - С. 16-22

3. Перерва П. Г. Дослідження зарубіжного досвіду оцінки інтелектуального потенціалу організацій / П. Г. Перерва, М. Ю. Глізнуца // Бізнес Інформ. - 2016. - № 1. - С. 49-55.

УДК 338

Цаній Д.Ю.,

студент-бакалавр

факультету міжнародної економіки і менеджменту

ДВНЗ «Київський національний університет ім.В. Гетьмана»

Вартісно-орієнтоване управління підприємством

У наші часи глобалізація з кожним стає дедалі більшою та набуває неабиякого значення, ринкові відносини та вільна конкуренція поживаються розвиваються, і це штовхає підприємства до пошуків найкращого для себе способу управління із метою майбутнього розвитку та подальшого існування. Однією з найновіших теорій із управління вартістю компанії, яка отримала популярність та широке використання, є концепція вартісно-орієнтованого управління підприємством. Вона з'явилася на початку 80-х років ХХ ст. та успішно застосовується великою кількістю європейських та світових компаній, а в наші дні вже активно впроваджується і на українських підприємствах.

Проблема оцінки ефективності діяльності підприємства була й залишається актуальною протягом всього розвитку ринкових відносин. Як зазначають науковці, у ХХІ ст. в іноземній економічній літературі все частіше